

תעבירו באש.

בין כפרה לתיקון

(1) ספר במדבר פרק לא

וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵינוּ הַכֹּהֵן אֶל אֲנָשֵׁי הַצֵּבָא הַבָּאִים לְמַלְחָמָה זֹאת חֲקַת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְדֹנֵד אֶת מֹשֶׁה: (כב) אִךְ אֶת הַנֶּהָב וְאֶת הַכֶּסֶף אֶת הַנְּחֹשֶׁת אֶת הַבְּרֹנְזִל אֶת הַבְּדִיל וְאֶת הָעֶפְרָת: (כג) כָּל דְּבַר אֲשֶׁר יִבֹּא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ וְטָהַר אִךְ בְּמֵי נֹדֶה יִתְחַטָּא וְכָל אֲשֶׁר לֹא יִבֹּא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּמֵיִם:

(18) תנא דבי אליהו רבה פרק יח

ד"א שפכי כמים לבך מה מים הללו מקוה טהרה הן לישראל ולכל אשר נברא בעולם שנאמר כל דבר אשר יבא באש וגו' וכל אשר לא יבא באש תעבירו במים כך ד"ת מקוה טהרה היא לישראל בכל מקומות מושבותם. בא וראה כמה גדולה כחה של התורה שמטהרת את פושעי ישראל בזמן שעושין תשובה אפי' מע"ז שבידם שנאמר (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם וגו' ואין מים אלא תורה שנאמר הוי כל צמא לכו למים וגו' (ישעיה נה) ואין טהרה אלא ד"ת שנאמר אמרות ה' אמרות טהורות וגו' מזוקק שבעתים (תהלים יב)

(21) ילקוט שמעוני ישעיהו - פרק מ - רמז תמד

מי מדד בשעלו מים. א"ל ההוא מינאה לר' אבהו אלהיכם כהן הוא שנאמר ויקחו לי תרומה כי קבריה למשה במאי קא טביל וכי תימא במיא והא כתיב מי מדד בשעלו מים, א"ל בנורא קא טביל שנאמר הנה ה' באש יבא, ומי סלקא טבילותא, א"ל אין דכתיב כל דבר אשר יבר באש תעבירו באש וטהר. כשנשתברו הלוחות נגזרה גזירה על ישראל שילמדו תורה מתוך צער ומתוך הטלטול ומתוך הטרור ומתוך הדוחק ומתוך שאין להם מזונות, ובשביל ואתו הצער שמצטערין עתיד הקב"ה לשלם להם שכרן לימות המשיח כפול ומכופל.

(45-46) ספר ליקוטי מוהר"ן - מהדורא קמא סימן ד

[1] וְזֶה בְּחִינַת הַחֲזָרָת הַמַּלְכוּת לְשִׁרְיָה, כִּי שָׂרֵשׁ הַמַּלְכוּת הוּא אֵשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה (סְנֵהֲדָרִין קא): 'לְמָה טַעַה נְבִטָּה? שִׁרְיָה שִׁינְיָה אֵשׁ מֵאֲמָתוֹ'; וְהַתּוֹרָה נִקְרָאת אֵשׁ, שֶׁמֶשֶׁם הַמַּלְכוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָהוּ כ"ג): "הֲלוֹא פֶה דְּבָרֵי בְּאֵשׁ", וְכָתוּב (מְשֻׁלִי ח): "בֵּי מְלָכִים יִמְלָכוּ". וְעַקֵּר הַתּוֹרָה הֵם הַמַּלְמִידֵי חֲכָמִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה (מִכּוֹת כב): 'כְּמָה טַפְּשָׁא דְקִיָּמָא מִסְמֵי סָפֵר - תּוֹרָה, וְלֹא קִיָּמָא מִסְמֵי צוּרְבָא מְדַרְבְּנָן':

וְזֶהוּ (בְּמִדְבָר ל"א): "כָּל דְּבַר אֲשֶׁר יִבֹּא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ". 'דְּבַר' זֶה בְּחִינַת מַלְכוּת, שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּתוֹךְ הַטְּמָאָה בְּתוֹךְ חֲמִימוֹת הַיָּצָר, כְּמוֹ (קְדוּשֵׁין פא): 'נִוְרָא בֵּי עַמְרָם'. 'תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ' תְּקוּנוֹ עַל - יְדֵי אֵשׁ, הִינּוּ וְדוּי דְּבָרִים לְפָנֵי תַלְמִיד חֲקָם כְּנ"ל:

וְזֶה לְשׁוֹן עֲבָרָה, שֶׁהַצָּרוּף שֶׁל עֲבָרָה עוֹבֵר בְּתוֹךְ עֲצוּמוֹתָיו, מֵעֵבֶר אֶל עֵבֶר. וּמִצָּנָה לְשׁוֹן הַתְּחַבְּרוּת, כְּשֶׁעוֹשֶׂה חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל מִצּוֹת, (וַיִּקְרָא - רַבָּה כא): אֲזִי נִתְחַבְּרוּ שְׂבָרֵי עֲצוּמוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ל"ד): "שׁוֹמֵר כָּל עֲצוּמוֹתָיו":

ספר שמות פרק לה

וַיָּבֵאוּ כָּל אִישׁ אֲשֶׁר נִשְׂאוֹ לְבוֹ וְכָל אֲשֶׁר נָדְבָה רוּחוֹ אֹתוֹ הִבִּיאוּ אֶת תְּרוּמַת יְדֹנֵד לְמַלְאכַת אֹהֶל מוֹעֵד וְלָכֵל עֲבֹדָתוֹ וְלִבְגָדֵי הַקֹּדֶשׁ: (כב) וַיָּבֵאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים כָּל נְדִיב לֵב הִבִּיאוּ חָח וְנָגַם וְטַבַּעַת וְכוּמָז כָּל כְּלֵי זָהָב וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר הֵינִי תְּנוּפֵת זָהָב לִידֹנֵד.

(2) ספר במדבר פרק לא : וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה עֲבֹדֶיךָ נִשְׂאוּ אֶת רֹאשׁ אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיָדֵינוּ וְלֹא נִפְקַד מִמֶּנּוּ אִישׁ:
(1) וַנִּקְרַב אֶת קָרְבָּנוּ יְדוּד אִישׁ אֲשֶׁר מִצָּא כָּלִי זָהָב אֲצַעְדָּה וְצָמִיד טַבְעַת עֲגִיל וְכוּמָז לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁינוּ לִפְנֵי יְדוּד

רש"י על שמות פרק לה פסוק כב : חח - הוא תכשיט של זהב עגול נתון על הזרוע והוא הצמיד וכומז כלי זהב הוא נתון כנגד אותו מקום לאשה ורבותינו פירשו שם כומז כאן מקום זמה.

(18) ילקוט שמעוני במדבר - פרק כג - רמז תשעא : ועתה הנני הולך לעמי. (כתיב הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם). לכה איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך [עמך] לעם הזה מיבעי ליה, אמר רבי אבא בר כהנא כאדם שמקלל את עצמו ותולה קללתו באחרים, אמר לו אלהיהם של אלו שונא זמה

ספר ויקרא פרק יח : יז) עֲרֹנַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תִגְלַה אֶת בֵּית בְּנֵיהָ וְאֶת בֵּית בִּתְּהָ לֹא תִקַּח לְגִלוּת עֲרֹנָתָהּ שְׂאֵרָה הִנֵּה זָמָּה הוּא:

רש"י על ויקרא פרק יח פסוק יז : זמה - עצה כתרגומו עצת חטאין שיצרך יועצך לחטוא:

רמב"ן על ויקרא פרק יח פסוק יז : מה היא תרגם אונקלוס עצת חטאין היא וכתב רש"י שיצרך יועצך לחטוא ולא ידעתי טעם לזה, שכל העריות גם העבירות האחרות היצר יועצו לחטוא אבל הענין הוא, כי שם זמה גזרו מן כאשר זמם לעשות לאחיו (דברים יט ט), ומחשבה ההגונה יקראו מזמה, ולא יבצר ממך מזמה (איוב מב ב), ולזנות העשוי במחשבה בסתר יקרא זמה, כענין אם נפתה לבי על אשה (שם לא ט), וכתב (שם פסוק יא) כי היא זמה והוא עון פלילים, וכן זמתך ותזנותיך (יחזקאל כג כט), וזמת זנותך (ירמיה יג כז), הניאוף בסתר ובגלוי:

עד עין איה..

ונקרב את קרבן ד' איש אשר מצא טבעת עגיל וכומז, אר"א, עגיל זה דפוס של דדין, כומז זה דפוס של בית הרחם. השפלת הנפש שבאה עד עמקי הזימה ע"י אותה רוח שטות שעברה בשיטים ע"י בנות מואב ומדין, היתה צריכה להתרומם [מעמקי] הרע, אל גבהי הקדושה ורוממות הנשמה. הנטיה הגסה והנטיה האצילית הגנוזה בעמקי הרע של נטיית הזימה, כשם שהן משחיתות את העולם החמרי והרוחני כשהן במעמדן הרע והכעור, כך הן בונות את העולם ומשיבות את שלומן והדרו כשהן מכוונות למטרתן בטוהר נפש. מעמדת היא את הנטיה הגסה המינית השפלה ג"כ אותה הנטיה האצילית של הרבות החיים, יופי החיים גנוה הוא על כן בתואר שדי האם המשפעת שפע חיים ליצור בהולדו. וכשהנטיה הגסה הולכת ופונה למעלה, לצד אצילותה, היא הולכת ומתמרקת מכל שפליותיה, ולהפך, כשהנטיה האצילית היא פונה לצד השפלות והכיעור הבהמי, היא מוספת אש זרה לאבד כל הוד נשמת האדם. נגד הרמת הצד האצילי של הרוח אשר נפל ע"י רוח זנונים, צריך להיות קרבן ד' עגיל, זה דפוס של דדין, אשר בעלייתו ירומם גם את הנטיה השקועה ביותר רק בצביונה הבהמי הגס, כומז, אשר הוד הנשמה תמרק אותה במירוק המוסר והצניעות, לכוונה לקדושת גו ורוח, להעמדת שורק כולו זרע אמת, אשר כל רואיהם יכירם כי המה זרע ברך ד'.

(10) שפת אמת ספר במדבר - פרשת מסעי - שנת [תרמ"ב]

בע"ה מטות מסעי [תרמ"ב]:

בפסוק אלה מסעי כו' תלה הכתוב המסעות ביציאת מצרים. כי ידוע שכל אלה המקומות היו צריכין תיקון ע"י הליכות בני"ש. וי"ל כי אלה הנ' מסעות מ"ב וח' שחזרו לאחוריהם הם המה הנ' פעמים יצ"מ שנזכר בתורה. דאיתא בזה"ק חמשין זימנין אידכר. להודיע שהיו צריכין לצאת משערי טומאה לשערי טהרה. ובמצרים ה' כלל כל אלה המקומות ואח"כ הוצרכו לעבור שם בפרט. ותיקנו המקומות כדאיתא במדרש שע"י שקיבלו בני"ש נתעלו ע"ש. ויתכן לפרש מסעי בני"ש אשר יצאו כי גם המקומות יצאו ממצרים. והענין כי אחר שיצאו אבותינו ממצרים הוציאו משם רכוש גדול והמה ניצוצי קדושה שהיו במצרים ולכן הוצרכו אח"כ לברר אלה הניצוצות בכל אלה המסעות. ופרשנו בזה מ"ש ויאמר אלעזר הכהן כו' הבאים למלחמה. והול"ל הבאים ממלחמה. אך הוא אשר דברנו כי אחר המלחמה בכלל יש מלחמה בפרט ואחר שהוציאו ממדין השלל והמלקוח ה' להם מלחמה שנית בלכתם לתקן אלה הניצוצות שנדבקו בהם. וזהו ענין געולי כלי מדין והמכס והקרבת השרי אלפים אצעה כו' וכומז. ולכן כתיב הבאים למלחמה כנ"ל

